

ENHANCING INTERESTS IN ENGLISH LISTENING SKILLS CLASSES WITH INTERACTIVE ACTIVITIES

NÂNG CAO HỨNG THÚ TRONG GIỜ HỌC KỸ NĂNG NGHE TIẾNG ANH BẰNG CÁC HOẠT ĐỘNG TƯƠNG TÁC

Hoàng Ngọc Anh

Trường Đại học Quảng Bình

ABSTRACT: *Listening is an important skill and perhaps the most difficult of the four language skills. However, at Quang Binh University, teaching and learning listening skills is a challenge for teachers and English major students. This article investigates difficulties that English major students at Quang Binh University have encountered in learning listening skills. Thence, introducing interactive activities that increase students' interests and develop students' listening skills; Solutions are then given to enhance the quality of teaching and learning listening skills for English major students.*

Key words: *Listening skills, interests, interactive activities.*

TÓM TẮT: *Nghe hiểu là một kỹ năng quan trọng và có lẽ là kỹ năng khó nhất trong bốn kỹ năng ngôn ngữ. Tuy nhiên, tại Trường Đại học Quảng Bình, việc dạy và học kỹ năng Nghe là một thách thức đối với giảng viên và sinh viên chuyên ngành tiếng Anh. Bài viết tìm hiểu những khó khăn mà sinh viên chuyên ngữ gặp phải trong quá trình học kỹ năng Nghe. Từ đó, giới thiệu các hoạt động tương tác nhằm tăng sự hứng thú và phát triển kỹ năng Nghe; Đồng thời, đề xuất một số giải pháp góp phần nâng cao chất lượng dạy và học kỹ năng Nghe tiếng Anh cho sinh viên chuyên ngữ.*

Từ khóa: *Kỹ năng nghe, hứng thú, hoạt động tương tác.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong xu hướng hội nhập và phát triển hiện nay của đất nước, vấn đề giao tiếp bằng tiếng Anh được đặc biệt chú trọng và đánh giá cao ở tất cả các cấp học: từ bậc tiểu học đến trung học, nhất là bậc cao đẳng, đại học. Tuy nhiên, nhiều sinh viên sau khi tốt nghiệp ra trường vẫn chưa đủ tự tin để giao tiếp bằng tiếng Anh, đặc biệt với người bản ngữ. Trở ngại lớn thường gặp trong giao tiếp với người nước ngoài của sinh viên chính là khả năng nghe hiểu còn hạn chế. Những rào cản chủ yếu là sự thiếu tự tin vào khả năng nghe của chính họ, thiếu những kỹ năng nghe hiểu hiệu quả hay không quen với cách phát âm của người bản ngữ.

Trong nhiều nguyên nhân gây nên vấn đề này như năng khiếu học ngoại ngữ, quá trình luyện tập, cơ hội giao tiếp với người bản ngữ,... thiết nghĩ, còn có một nguyên nhân không kém

quan trọng thuộc về phương pháp dạy-học, các phương tiện và công cụ hỗ trợ trong quá trình dạy học kỹ năng Nghe. Làm sao để tạo ra được những tiết học nghe thực sự hiệu quả và lí thú đối với sinh viên chuyên ngữ là điều mà rất nhiều giảng viên tiếng Anh, đặc biệt tác giả bài viết này quan tâm. Trong phạm vi bài viết, tác giả tìm hiểu những khó khăn sinh viên chuyên ngữ tiếng Anh tại Trường Đại học Quảng Bình gặp phải trong việc phát triển kỹ năng Nghe hiểu. Từ đó, giới thiệu các hoạt động tương tác nhằm tăng sự hứng thú và phát triển kỹ năng Nghe; đồng thời, đề xuất một số giải pháp góp phần nâng cao chất lượng dạy học kỹ năng Nghe tiếng Anh cho sinh viên chuyên ngữ.

2. NỘI DUNG

2. 1. Nghe hiểu và tầm quan trọng của kỹ năng Nghe hiểu

Nghe hiểu được xem là một trong bốn kỹ

năng quan trọng và nền tảng của việc học và tiếp thụ ngôn ngữ. Nghe hiểu còn được xem là kỹ năng sử dụng thường xuyên nhất trong bốn kỹ năng Nghe, Nói, Đọc, Viết. Các nhà nghiên cứu ước tính rằng trong giao tiếp hàng ngày chúng ta nghe gấp hai lần chúng ta nói, gấp bốn lần chúng ta đọc và gấp năm lần chúng ta viết (Morley, 1991).

Nghe hiểu từng được xem là kỹ năng tiếp thu và thụ động. Đây là một quan niệm sai lầm bởi vì kỹ năng Nghe đòi hỏi người nghe phải có sự tham gia tích cực. Nó không đơn giản chỉ là nghe mà còn giải mã âm thanh và hiểu được ý nghĩa đằng sau những âm thanh đó.

Ngee (1985) cho rằng, khi nghe, người nghe tích cực chủ động tham gia vào quá trình xây dựng thông điệp; mức độ nhận thức hoặc hiểu thông điệp chính xác của người nghe phụ thuộc vào kiến thức ngôn ngữ cũng như kiến thức của người nghe về thế giới. Kiến thức này còn cho phép người nghe dự đoán nội dung có thể xảy ra của văn bản nghe và chọn những gì liên quan đến mục đích nghe hiểu của mình.

Trên thực tế, Nghe là một kỹ năng ngôn ngữ bao gồm nhiều tiểu kỹ năng. Willis (1981:134) liệt kê một loạt các kỹ năng nghe vì mô bao gồm:

Dự đoán những gì người ta sẽ nói.

Suy đoán những từ hoặc cụm từ chưa biết nghĩa.

Sử dụng kiến thức của bản thân về chủ đề để hiểu được vấn đề.

Xác định các thông tin liên quan; bỏ qua thông tin không liên quan.

Ghi nhớ những thông tin liên quan (note-taking, summarizing).

Nhận biết các dấu hiệu diễn ngôn, ví dụ: Well; Oh, another thing is; Now, finally; etc. (Tốt; Ồ, một điều nữa là; Bây giờ, cuối cùng;...)

Nhận biết các dấu hiệu liên kết, chẳng hạn như *such as*, *which*, bao gồm các từ liên kết, đại từ, v.v.

Hiểu các mẫu ngữ điệu khác nhau và cách

sử dụng trọng âm, v.v.,

Hiểu thông tin suy luận, như thái độ hoặc ý định của người nói.

Tóm lại, kỹ năng Nghe liên quan đến nhiều yếu tố như năng lực ngôn ngữ, kiến thức xã hội và thậm chí cả sự thay đổi về tâm lý; các yếu tố này ảnh hưởng đến việc huy động năng lực và kiến thức trong từng tình huống nhiệm vụ cụ thể.

Tầm quan trọng của kỹ năng Nghe hiểu

Nghe là một kỹ năng quan trọng và có lẽ là kỹ năng khó nhất trong bốn kỹ năng ngôn ngữ. Một trong những lý do thiết yếu cần phải dạy và rèn luyện kỹ năng Nghe cho người học là để giúp họ làm quen và nghe hiểu nhiều giọng điệu tiếng Anh khác nhau, giúp họ tiếp xúc với một thế giới ngôn ngữ thực. Phương pháp chủ đạo giúp người học tiếp cận với ngôn ngữ tiếng Anh nói là thông qua việc sử dụng tài liệu được thu âm băng đĩa, minh họa nhiều chủ đề khác nhau như các kênh tin tức, thông báo, quảng cáo, cuộc nói chuyện qua điện thoại, bài diễn văn, hay các vở kịch, phim ảnh, bài hát Tiếng Anh...

Có thể nói rằng, tiếp cận ngôn ngữ đích là một yêu cầu cơ bản cho những ai muốn học nó. Harmer (2000) cho rằng, nghe băng đĩa phù hợp sẽ giúp người học tiếp cận ngôn ngữ đích hiệu quả và phát triển không chỉ là kiến thức về ngữ pháp, từ vựng mà còn cả về cách phát âm, nhịp điệu, ngữ điệu, âm vực và trọng âm. Tóm lại, kỹ năng Nghe rất cần thiết cho sự phát triển ngôn ngữ.

Đối với sinh viên Việt Nam, việc học và phát triển kỹ năng Nghe là vô cùng cần thiết khi mà mục tiêu giao tiếp cơ bản cần đạt được sau khi tốt nghiệp. Giá trị của kỹ năng Nghe trong giao tiếp đã được nhiều nhà nghiên cứu ngôn ngữ học đề cao. Matthews, Spratt và Dangerfield (1991: 60) cho rằng:

Nếu một trong những mục tiêu chính là dạy sinh viên giao tiếp bằng lời nói, thì chúng ta không có lựa chọn nào khác ngoài việc chú trọng phát triển kỹ năng Nghe. Giao tiếp không thể thành công trừ khi chúng ta hiểu được

những gì được nói ra.

Quả thực, kỹ năng Nghe tài có thể làm hồng tiến trình giao tiếp. Vì thế, người học muốn tăng cường giao tiếp thì không còn cách nào khác phải rèn luyện kỹ năng Nghe hiểu.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

2.2.1. Đối tượng nghiên cứu và đối tượng tham gia

Đối tượng của bài nghiên cứu này tập trung tìm hiểu những khó khăn mà sinh viên chuyên ngữ gặp phải trong quá trình học kỹ năng Nghe và nghiên cứu các hoạt động tương tác nhằm tăng sự hứng thú và và phát triển kỹ năng Nghe.

Đối tượng tham gia nghiên cứu gồm 4 giảng viên tiếng Anh và sinh viên năm thứ nhất, năm hai chuyên ngành tiếng Anh tại Trường Đại học Quảng Bình.

2.2.2. Công cụ nghiên cứu

Công cụ nghiên cứu chính của bài viết này là dự giờ lớp học. Người nghiên cứu đã tiến hành dự giờ 6 tiết dạy học kỹ năng Nghe của 4 giảng viên tiếng Anh trong năm học 2023-2024. Việc dự giờ được diễn ra tại các lớp Đại học Ngôn ngữ Anh năm thứ nhất và thứ hai. Có thể nói, việc quan sát, dự giờ lớp học thực sự là một công cụ hữu ích cho người nghiên cứu để có được thông tin thực tế và sinh động về những gì thực sự diễn ra trong quá trình dạy học Nghe cho sinh viên chuyên ngữ. Qua đó, tác giả đã ghi chú, tổng hợp và rút ra được những khó khăn của sinh viên trong việc học Nghe cũng như ghi nhận những hoạt động mà giảng viên sử dụng để phát triển kỹ năng Nghe.

Để tăng thêm thông tin và độ tin cậy cho các vấn đề nghiên cứu, tác giả đã kết hợp phỏng vấn, trao đổi trực tiếp với giảng viên và sinh viên sau các tiết dự giờ.

Ngoài ra, những khó khăn và các giải pháp phát triển kỹ năng Nghe cũng được rút ra qua quá trình quan sát từ thực tế dạy học của người nghiên cứu. Với trên 10 năm kinh nghiệm giảng dạy kỹ năng Nghe, người viết đã nghiên cứu và áp dụng hiệu quả nhiều chiến lược và hoạt động

Nghe tương tác cho sinh viên chuyên ngành tiếng Anh tại trường Đại học Quảng Bình.

2.3. Những khó khăn trong việc phát triển kỹ năng Nghe hiểu cho sinh viên chuyên ngữ tại Trường Đại học Quảng Bình

Nghe hiểu là một trong bốn kỹ năng quan trọng và nền tảng của việc học và tiếp thụ ngôn ngữ. Nghe hiểu cũng là kỹ năng sử dụng thường xuyên nhất trong bốn kỹ năng Nghe, Nói, Đọc, Viết. Tuy nhiên, trong bốn kỹ năng giao tiếp, Nghe hiểu được xem là một kỹ năng khó dạy và khó học. Có thể nói người học là nhân tố quyết định trực tiếp nhất dẫn đến thành công hay thất bại của quá trình nghe. Thái độ, động cơ, hứng thú, kiến thức ngôn ngữ, chiến lược nghe, kiến thức liên quan đến chủ đề nghe, trí nhớ v.v...tất cả đều đóng vai trò rất quan trọng.

Tại Trường Đại học Quảng Bình, việc dạy học và phát triển kỹ năng Nghe tiếng Anh cho sinh viên chuyên ngữ đã gặp phải một số khó khăn trở ngại nhất định.

Thứ nhất, khả năng ngôn ngữ của sinh viên còn hạn chế mà chủ yếu là vốn từ vựng và cách phát âm. Không quen với cách phát âm và giọng điệu của người bản ngữ là một trở ngại lớn nhất đối với quá trình nghe hiểu của người học. Thêm vào đó, vốn từ hạn chế càng làm cho quá trình nghe hiểu trở nên khó khăn hơn.

Thứ hai, nhiều sinh viên thiếu chiến lược hay những kỹ năng nghe cần thiết. Những thói quen xấu như dịch qua tiếng Việt những gì nghe được để hiểu, cố gắng nghe hiểu từng từ một hay nhớ tất cả thông tin...vẫn đang tồn tại.

Thứ ba, sinh viên vẫn chưa hình thành được thói quen tự học hay luyện tập Nghe ở nhà. Thời lượng học kỹ năng Nghe trên lớp rất ít chỉ 2 đến 4 tiết một tuần, vì vậy người học chưa có nhiều cơ hội phát triển kỹ năng Nghe.

Cuối cùng, có lẽ trở ngại lớn nhất từ phía người học đó là thiếu động cơ học nghe. Sinh viên bày tỏ một vài bài trong tài liệu học (được trình bày dưới dạng văn bản) có nội dung không thú vị hay khó so với trình độ của họ, một số cho rằng chưa có cơ hội luyện tập nhiều và chưa tự

tích lũy được những kỹ năng nghe hiểu cần thiết. Vì thế, đôi lúc giờ học nghe cũng tạo ra sự căng thẳng cho người học và làm giảm động cơ hứng thú của sinh viên.

Làm thế nào để tạo ra được những tiết học Nghe thực sự hiệu quả và lí thú đối với sinh viên chuyên ngữ? Một trong những giải pháp được nhiều nhà nghiên cứu áp dụng đó là kết hợp các hoạt động Nghe tương tác mang tính giao tiếp sẽ giúp sinh viên phát triển kỹ năng Nghe hiểu một cách toàn diện.

2.4. Các hoạt động nghe tương tác

Nghe hiểu thường bị cho là nhàm chán và thụ động; học sinh chỉ cần ngồi và lắng nghe. Tuy nhiên, quan điểm đó hoàn toàn sai lầm bởi vì việc dạy nghe không hề nhàm chán. Có nhiều cách để tạo ra những bài học hấp dẫn và mang tính tương tác, tập trung vào việc phát triển kỹ năng nghe. Thực tế cho thấy, sinh viên sẽ học hiệu quả hơn và thích thú hơn với bài học khi họ được học trong bầu không khí học tập vui vẻ, thư giãn và có nhiều cơ hội được giao tiếp trong bối cảnh thực của thế giới hay được tự mình tạo ra những sản phẩm riêng. Việc sử dụng các hoạt động Nghe đa dạng đặc biệt mang tính giao tiếp, tương tác trong giảng dạy kỹ năng Nghe là một trong những phương pháp hữu hiệu có thể làm tăng động cơ học tập cho sinh viên và khích lệ sinh viên trong khi luyện nghe.

2.4.1. Hoạt động trước khi nghe (Pre-listening):

Pre-listening là giai đoạn chuẩn bị cho người học trước khi Nghe. Trước khi tổ chức hoạt động Nghe hiểu hay thực hiện nhiệm vụ chính của giờ học, giáo viên cần có hoạt động khởi động (warm-up activities). Ở giai đoạn này, giáo viên cần áp dụng một số thủ thuật dạy học giúp người học suy nghĩ, động não, thảo luận, khám phá về chủ đề mình sắp sửa nghe.

Tùy từng bài học cụ thể, giáo viên có thể lựa chọn và sử dụng các hoạt động khởi động sau:

Set up the context (Thiết lập ngữ cảnh): Yêu cầu học sinh quan sát tranh ảnh, hay

xem một đoạn video liên quan đến nội dung bài Nghe, sau đó giáo viên gợi ý bằng cách đưa ra câu hỏi có liên quan đến nội dung bài nghe cho sinh viên đoán về chủ đề mình sắp nghe.

Brainstorming (Phát triển từ vựng có liên quan đến chủ đề bài Nghe): Giáo viên giới thiệu một chủ đề sắp sửa nghe (thời tiết, mua sắm, du lịch, nghề nghiệp, học tập...), sinh viên suy nghĩ để tìm ra từ vựng liên quan tới chủ đề đó trong một thời gian giới hạn. Tùy thuộc vào ngữ cảnh, người học làm việc cá nhân hoặc cặp, nhóm và đưa ra từ ngữ một cách nhanh chóng, tự do. Cặp hay nhóm nào có nhiều từ đúng liên quan đến chủ đề đưa ra sẽ là người thắng cuộc. Hoạt động này làm tăng sự hào hứng cho người học ngay từ đầu giờ học.

Picture/Statement Ordering (Sắp xếp trật tự tranh ảnh/ câu văn): Thông thường hoạt động này dành cho những bài nghe có nội dung như một câu chuyện hoặc về một quá trình. Giáo viên giới thiệu đến người học một số câu văn hoặc bức tranh về nội dung bài nghe, yêu cầu các em sắp xếp lại theo trình tự theo dự đoán về nội dung câu chuyện hay quá trình đó. Người học có thể làm việc theo cặp, nhóm.

True/False Predictions (Dự đoán đúng/sai): Dùng cho những bài nghe là một đoạn văn, một bài khóa hay đoạn hội thoại. Giáo viên đưa ra một số câu nhận định, yêu cầu học sinh dự đoán đúng sai dựa vào kiến thức sẵn có.

Open Predictions (Dự đoán mở): Dùng cho những đoạn trích ngắn có tính chất liệt kê, miêu tả. Có thể dùng câu điền với các chỗ trống (gaps) là các số liệu hoặc tính chất, đặc điểm... Giáo viên yêu cầu người học dự đoán các số liệu, thông tin còn thiếu đó.

Đây là giai đoạn nhằm tạo hứng thú, tò mò của sinh viên về chủ đề của bài Nghe, cũng như nắm được mục đích yêu cầu của bài học. Tuy nhiên, điều quan trọng là giáo viên cần lưu ý thiết kế các hoạt động trước khi Nghe một cách ngắn gọn, dễ hiểu để dành thời gian cho hoạt động Nghe chính tiếp theo (Hall Houston, 2016).

2.4.2. Hoạt động trong khi nghe (While-listening):

Đây là giai đoạn chính, quan trọng của bài Nghe. Giáo viên yêu cầu người học hiểu được nội dung của bài Nghe thông qua việc tiến hành một số hoạt động cơ bản như *nghe để hiểu ý chính của bài, nghe thông tin chi tiết, nghe suy luận hay tóm tắt lại nội dung chính của bài nghe...* Tuy nhiên, các bài tập trong khi Nghe thường khó và đôi lúc tạo ra áp lực căng thẳng cho người học. Vì vậy, tùy vào trình độ của sinh viên, giáo viên cần thiết kế lại cho phù hợp và làm tăng tính giao tiếp, tương tác trong các hoạt động Nghe. Ở giai đoạn này, hoạt động Nghe cũng có thể được sử dụng để phát triển kỹ năng Nghe kết hợp với các kỹ năng khác như phát âm, nói, từ vựng, viết...

Đối với sinh viên năm thứ nhất, trình độ đang ở mức cơ bản và mới tiếp cận học kỹ năng Nghe độc lập, giáo viên có thể sử dụng các hoạt động nghe đơn giản sau:

Whispers: mục đích nghe phân biệt các âm dễ gây nhầm lẫn ví dụ: /p/, /b/, /v/, /w/... và đoán mình đang nghe thấy gì. Sinh viên xếp thành các hàng dài, giáo viên thì thầm một từ, cụm từ hoặc một câu chứa các âm dễ gây nhầm lẫn cho người đầu tiên và người này thì thầm những gì họ nghe được với người tiếp đó rồi lần lượt thì thầm truyền tin đến người cuối cùng. Người cuối cùng sẽ phải nói to những gì họ nghe được để mọi người cùng nghe thấy và kiểm tra xem liệu thông tin đó có đúng không.

Definitions: Giáo viên đưa ra danh sách các từ hay cụm từ liên quan đến nội dung bài Nghe, cho người học nghe và yêu cầu họ viết ra các từ có cùng nghĩa trong bài Nghe. Hoạt động nghe có thể được thực hiện đơn lẻ, theo cặp hoặc nhóm.

Ví dụ:

right now: at the moment

very uncommon: rare

do more than one thing at the same time: multitask

characteristics: qualities

persuade: convince

Guessing the Gaps: mục đích nghe và hiểu các đoạn hội thoại. Giáo viên lấy một bài hội thoại được in sẵn trong sách và phần nghe của bài hội thoại này. Sau đó bỏ một vài câu trong đoạn hội thoại đó và yêu cầu sinh viên đọc và tự mình điền vào chỗ còn thiếu. Sau đó, sinh viên được nghe và kiểm tra lại phần nội dung họ viết với nội dung họ nghe được trước khi luyện tập đoạn hội thoại với nhau hoặc lập một đoạn hội thoại tương tự gắn với bản thân mình.

Drawing pictures: mục đích giúp sinh viên học từ vựng về miêu tả chân dung người, nghề nghiệp, sở thích,... Giáo viên có thể cho người học nghe băng hay đọc miêu tả chân dung người, nghề nghiệp, sở thích,... sử dụng nhiều cấu trúc khác nhau từ đơn giản đến phức tạp, thể phủ định, thể khẳng định, kết hợp với một lượng từ vựng và yêu cầu sinh viên vẽ ra bức tranh liên quan đến chủ đề trong khi nghe. Sau đó, yêu cầu sinh viên so sánh các bức tranh của mình vẽ với nhau; trong quá trình này, sinh viên có thể sử dụng ngôn ngữ chức năng khác nhau như hỏi, làm rõ thông tin, sửa thông tin, v.v.

Story listening: mục đích để phát triển khả năng hiểu và đánh giá của người học về câu chuyện được nghe trong khi vừa được thưởng thức một câu chuyện kể thông qua nghe hoặc kết hợp nghe nhìn. Hoạt động nghe có thể được thực hiện đơn lẻ, theo cặp hoặc nhóm, tùy trình độ của người học bao gồm các bài tập như sắp xếp thứ tự của câu nghe được, ghép nối câu miêu tả bức tranh phù hợp, sửa lỗi sai về thông tin trong câu, tóm tắt câu chuyện hoặc mở rộng nội dung câu chuyện.

Đối với sinh viên các năm tiếp theo hay các lớp có sinh viên trình độ cao hơn, giáo viên có thể áp dụng các hoạt động nghe sau:

Predictions: mục đích nghe các thông tin chi tiết để đưa ra dự đoán về chủ đề bài Nghe. Sinh viên nghe đoạn băng video ngắn, bản tin, phim tài liệu... và đưa ra dự đoán về chủ đề từ việc nghe các từ quan trọng, mẫu thông tin nhỏ

trong đoạn băng. Hay giáo viên cho sẵn một số chủ đề để người học có thể lựa chọn chủ đề phù hợp nhất. Nội dung trong hoạt động nghe này thường khó hơn so với trình độ của sinh viên, thậm chí chủ đề cũng không quen thuộc đối với họ. Hoạt động nghe này giúp sinh viên hiểu rằng họ không cần phải nghe hiểu từng từ mới có thể đoán được chủ đề hay nội dung chính của đoạn (Phạm, 2017).

News: mục đích phát triển kỹ năng nghe hiểu về chủ đề được nói đến trong bài nghe. Người học có thể nghe một số bản tin online bằng tiếng Anh, sau đó nghe hiểu để đưa ra các chủ đề được đề cập trong bài nghe, hoặc tóm tắt lại bản tin đó bằng từ ngữ của mình. Sau đó các em có thể ngồi lại theo nhóm để chia sẻ thông tin mình tóm tắt được.

Jobs: mục đích giúp sinh viên nghe ở cấp độ cao hơn có thể hiểu và học về chủ đề nghề nghiệp. Người nghe sẽ nghe thông tin về những nghề nghiệp khác nhau và dựa vào bất cứ từ hay thông tin nào họ nghe được trong đoạn miêu tả để đưa ra dự đoán về nghề nghiệp đang được nói tới.

Picture Storytelling: mục đích nghe giải trí, giúp sinh viên luyện tập kể chuyện. Sinh viên có thể được nghe và thảo luận về một câu chuyện thông qua loạt các bức tranh. Họ cũng có thể học được một lượng từ vựng thông qua câu chuyện đó. Sau đó sinh viên tự xây dựng và kể một câu chuyện theo nhóm thông qua một bộ các bức tranh được giao hoặc đóng vai các nhân vật trong câu chuyện họ nghĩ ra dựa vào các bức tranh đó.

2.4.3. Hoạt động sau khi nghe (Post-listening):

Đây là giai đoạn cuối cùng của bài học, người học được làm thêm một số dạng bài tập hay hoạt động nữa để củng cố kiến thức và mở rộng khả năng tư duy của mình về chủ đề của bài Nghe. Một số hoạt động cho giai đoạn sau nghe bao gồm ôn lại các từ và cụm từ mới xuất hiện trong phần nghe, nhớ lại và tái tạo lại thông tin từ phần nghe cũng như thực hành các từ và

cụm từ mới trong phần nghe khi nói hoặc viết.

Word game: Giáo viên sử dụng các từ hay cụm từ mới trong bài Nghe để thiết kế trò chơi kiểm tra nghĩa từ vựng thông qua tranh ảnh, từ đồng nghĩa.... Có thể sử dụng các phần mềm online như kahoot, wordwall để thiết kế hoạt động này. Hoạt động này có thể được thực hiện đơn lẻ hoặc theo nhóm để làm tăng phần sôi nổi cuối bài học.

Survey: Hỏi đáp về vấn đề trong bài Nghe trong thực tế lớp học hoặc ngoài cuộc sống.

Transformation Writing: Dựa vào các thông tin trong bài Nghe để viết về một vấn đề tương tự.

Recall/Retell: Nói lại, kể lại nội dung bài Nghe. Hoạt động này thường dành cho bài Nghe về một câu chuyện hay một sự việc, đoạn phim.

Discussion: Người học ngồi theo nhóm và thảo luận, trao đổi các vấn đề mà giáo viên đưa ra dựa trên chủ đề của bài Nghe. Người học có thể thoải mái, tự do đưa ra ý kiến cá nhân.

Trong quá trình tiến hành các hoạt động, giáo viên có thể lồng vào các trò chơi như: Lucky Number, Simon Say, Bingo, Grab the seat, Guessing Game,... để tăng tính sôi nổi của các hoạt động và gây hứng thú cho sinh viên khi học kỹ năng Nghe.

Tóm lại, các hoạt động Nghe đa dạng, mang tính giao tiếp tương tác khi được áp dụng vào các bài học phù hợp với các đối tượng sinh viên sẽ mang lại hiệu quả cao. Người học không chỉ được học trong môi trường học tập vui vẻ, thoải mái, giúp tăng cường hứng thú động cơ học tập mà việc học của họ còn đạt được kết quả nhất định. Tuy nhiên, việc lựa chọn hoạt động nào, vận dụng chúng ra sao bao giờ cũng đòi hỏi giáo viên phải đầu tư nhiều thời gian, công sức để nghiên cứu cho phù hợp với giáo trình, nội dung bài giảng cũng như phù hợp với trình độ của sinh viên từng lớp mà mình đảm nhiệm để đạt được kết quả tốt nhất.

3. KẾT LUẬN VÀ ĐỀ XUẤT

Trong giai đoạn Việt Nam đang mở cửa và

hội nhập với tất cả các nước trên thế giới, thì việc sử dụng và giao tiếp tốt tiếng Anh được đặc biệt chú trọng. Người học muốn tăng cường khả năng giao tiếp thì không còn cách nào khác phải rèn luyện kỹ năng Nghe – Nói. Để nâng cao hứng thú và phát triển kỹ năng Nghe hiểu cho sinh viên, giáo viên cần tạo ra các hoạt động nghe đa dạng, phong phú, đặc biệt mang tính giao tiếp tương tác. Ngoài ra, những hoạt động nghe khác nhau được áp dụng cho sinh viên ở những trình độ khác nhau giúp cho giảng viên tạo ra những ngữ cảnh mà ở đó ngôn ngữ thực hành không chỉ được truyền thụ một cách dễ hiểu với người học mà còn được người học vận dụng một cách sáng tạo. Có những hoạt động Nghe không chỉ được sử dụng để phát triển kỹ năng Nghe mà còn có thể giúp cho việc củng cố, phát triển các kỹ năng còn lại cho sinh viên như kỹ năng Nói, Đọc và Viết. Bên cạnh đó, có những hoạt động Nghe phát triển vốn từ vựng và cải thiện cả cách phát âm.

Sau đây là một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả dạy học kỹ năng Nghe:

* *Giáo viên nên lựa chọn các chủ đề Nghe hấp dẫn, gần với thực tế nhằm tạo hứng thú cho người học và giúp các em gần gũi, hiểu rõ hơn cách nói tự nhiên của người bản xứ.*

* *Giáo viên nên thiết kế các hoạt động Nghe khơi dậy sự hứng thú của sinh viên và giúp các em học các kỹ năng và chiến lược Nghe khác nhau. Những nhiệm vụ này không chỉ kiểm tra khả năng Nghe hiểu của người học mà còn thúc đẩy các em sử dụng nhiều loại chiến lược Nghe khác nhau để đạt được lợi ích*

tối đa khi thực hiện các hoạt động của mình.

* *Giáo viên nên cung cấp cho sinh viên các nguồn tài liệu Nghe phong phú như bài giảng, bản tin trên đài phát thanh, phim ảnh, vở kịch truyền hình, các thông báo, cuộc trò chuyện hàng ngày hay phỏng vấn trực tiếp...*

* *Giáo viên nên giúp sinh viên làm quen với giọng điệu của những người bản xứ khác nhau. Do người bản xứ có giọng đặc biệt nên người học cần nhận ra sự khác biệt giữa giọng Anh - Mỹ và giọng Anh - Anh.*

* *Khuyến khích sinh viên tích cực hợp tác trong các hoạt động Nghe theo cặp, nhóm: Điều này làm tăng tính tương tác và hứng thú cho người học.*

* *Động viên khuyến khích người học thường xuyên nghe nhạc, phim tài liệu, bản tin tiếng Anh trên các phương tiện đại chúng, nói chuyện trực tiếp với người bản xứ hoặc trên Internet để các em hình thành và củng cố thói quen nghe tốt cho bản thân.*

* *Trong quá trình dạy Nghe, giáo viên cũng cần lồng ghép các phương tiện và công cụ hỗ trợ chẳng hạn như các nguồn Internet, các phần mềm tương tác trực tuyến, tập hợp dữ liệu hay video clip... cho phép tạo ra những môi trường học tập mới nhằm đáp ứng nhu cầu và sở thích của sinh viên. Những hoạt động này không chỉ được sử dụng với mục đích giải trí, mà còn có thể cung cấp một cách tiếp cận tuyệt vời cho việc dạy và học ngoại ngữ nói chung và phát triển kỹ năng Nghe hiểu nói riêng cho sinh viên chuyên ngữ.*

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Hall Houston. (2016), *The three stages of a listening activity*, EFL Magazine.
<https://eflmagazine.com/the-three-stages-of-a-listening-activity/>
- [2] Harmer, J. (2000), *How to Teach English*. London: Longman.
- [3] Matthews, A., Spratt, M., & Dangerfield, L. (1991), *At the Chalkface, Practical Techniques in Language Teaching*, Nelson.
- [4] Morley, J. (1991), *Listening comprehension in second/ foreign language instruction*. In M. Celce-Murcia (Ed.), *Teaching English as A Second or Foreign Language* (pp.81-105), Heinle & Heinle Publishers.

- [5] Ngee, L. C. (1985), *Improving listening skills: Some strategies and materials*. Guidelines, Vol.7, 2, 58-71. <http://huc.edu.vn/hoat-dong-nghe-trong-giang-day-ky-nang-nghe-tieng-anh-4841-vi.htm>
- [6] Phạm Thị Tuyết Nhung. (2017), *Hoạt động nghe trong giảng dạy kỹ năng Nghe tiếng Anh*, [7] Willis, J.(1981), *Teaching English through English*, London: Longman.

Liên hệ:

ThS. Hoàng Ngọc Anh

Khoa Ngoại ngữ, Trường Đại học Quảng Bình

Địa chỉ: 18 Nguyễn Văn Linh, phường Đồng Thuận, tỉnh Quảng Trị

Email: ngocanh254@gmail.com

Ngày nhận bài: 19/5/2024

Ngày gửi phản biện: 21/5/2024

Ngày duyệt đăng: 15/8/2025